

D. THOMAS 2. 2. quæst. 33. art. 4. ad 2. *Pulus*,
 QUI ERAT SUBDITUS PETRO (itaque non paris
 cum eo authoritatis, nec summus cum illo Pastor
 ac Prætes) propter imminens periculum scandali
 circa fidem Petrum publice arguit.

Accedit, Regimen Ecclesiæ esse monarchicum,
 ut egregiè Angelicus asserit 4. contra gentes cap.
 76. Nulli, inquit, dubium esse potest, quin Eccle-
 sia Regimen sit optimè Ordinatam, utpote per eum
 dispositum, per quem Reges Regnant, & legum Con-
 ditores iusta decernunt; optimum autem Regimen
 multitudinis est, ut Regatur per UNUM: manifestum
 est igitur Regimen Ecclesiæ sit fuisse dispositum, ut
 UNUS TOTI ECCLESIAE PRÆSET: Ille autem
 fuit SOLUS PETRUS, illi SOLI, non etiam Paulo
 dictum fuit à Christo *Tu es Petrus*, & super hanc
 Petram aedificabo Ecclesiam meam. Matth. 16: illi
 soli dictum est *pasce oves meas*. Joan. 21: illi soli
 CONFIRMA FRATRES TUOS. Lucæ 22. capite. So-
 lus igitur Petrus fuit à Christo constitutus summus
 Pastor, Præses, Caput, Vertex, Dux, Princeps, &
 Monarcha universalis Ecclesiæ.

Hinc S. Leo serm. 3. de suâ assumptione. *De
 toto mundo* (inquit) UNUS PETRUS eligitur, qui &
 universalium gentium vocationi, & OMNIBUS APO-
 STOLUS (ergò etiam Paulo) cunctisque Ecclesiæ
 Patribus præponatur.

PROPOSITIONES V. FAMOSÆ JANSENI.

ANno 1653. 31. Maii damnatæ sunt ab Inno. *Anno*
 centio X. Pontifice Maximo V. Famosæ Pro- *1653.*
 positiones Jansenii Episcopi Iprensis.

Sed prius Celeberrimi viri vitam expendamus.
 Illa nobis suppeditat Bibliotheca Belgica Clar.
 D. Valerii Andreae deshelii J. U. D. & Professoris
 Regii Lovanii.

Cornelius Jansenii Leerdamensis apud Bata. Vita Jan-
 senii. *senii.*
 vos honestis, Catholicisque natus parentibus anno

Domini

Domini 1585. die SS. Simoni, & Juda Sacro,
 ab ipsâ propè infantia specimen memoria, atque
 ingenti singularis exhibuit. Nam Ultrajecti iis dans
 operam artibus, quibus erudiri, atque informari ad
 humanitatem puerilis ætas solet, cæteros longo post se
 relinquens intervallo, eorum velut Dux, ac Præcep-
 tor ad summa quæque properabat. Missus in de Lovan-
 nium ad Gymnasium, quod ab insigni domus nomen
 Falconis retinuit, disciplinis Philosophicis ita gnavi-
 ter, feliciterque incubuit, ut studii Biennalis decurso
 stadio, cæteris commilitonibus in Academica quatuor
 Pedagogiorum concursus ingenii palmam, ac præro-
 gativam loci facile præripuerit. Pari felicitate pala-
 stra deinde Theologica nomen dedit, hæsitque lateri
 Jacobi Janssonii gentilis sui viri omni pietatis ac
 scientiæ genere vere eximii, quem ut parentem obser-
 vabat, & apud quem penè filii loco erat. Hinc eum
 visenda Gallia cupido incessit ingenii amplius exco-
 lendi, ac linguarum potissimum causâ, & Lutetia Pa-
 risiorum in Celeberrimo illo Scientiarum, Artiumque
 omnium Theatro, aliisque Gallia Academiis annos
 ipsos duodecim versatus fuit, vimque ingenii om-
 nibus palam faciens omnium præsertim Eruditorum,
 atque ad eum ipsius Sorbona in se studia, animosque
 convertit mirantium, & quærentium identidem,
 unde, quis, qualisve Theologus ille esset JANSE-
 NIUS. Eoque factum est, ut Lovanium quasi post-
 luminio reversus sapius de gravissimis fori interioris
 questionibus è mediâ Gallia consuleretur. Supremo
 in Theologia Magisterii titulo Lovanii anno 1617.
 donatus, Professorque ordinarius eam de se opi-
 nionem brevi quoque tempore apud Academicos
 omnes excitavit, ita ut præ JANSENIO alius magis
 idoneus non fuerit iudicatus, qui nomine ejusdem
 Academiæ bis in Hispaniam mitteretur: Ubi quâ
 Prudentiâ, ac dexteritate sese Gesserit tum apud
 Regem Catholicum, tum in Academiis Salamanti-
 censi, ac Vallisoletanâ, felicissimus utriusque Le-
 gationis eventus edocuit. Anno 1630. ad Sacrarum
 Litterarum professionem Regiis auspiciis promotus
 fuit,

fuit, annoque post quinto ad Cathedram Iprensens
 Nominatus, eodem nimirum die, quâ natus; ac
 vertente anno, eodem similiter die, in Episcopum
 consecratus annum tunc agens primum supra quin-
 quagesimum. Verum, ut sunt fluxa, ac caduca res
 humana, vix anno cum dimidio in eâ dignitate
 exacto, Dignissimus ille vitâ longiori Praesul cum
 summâ omnium consternatione, ac marore 6. Maii
 anno 1638. extinguitur. Vir certè fuit, ut de cate-
 ris ejus virtutibus, de Pietate, ac Religione in
 Deum, de vita Modestiâ, morumque Disciplinâ, Co-
 mitate, atque affabilitate nihil dicam, vel maximè
 Prudentiâ conspicuus, quippè qui hoc unum in pri-
 mis cavebat, ne quid ageret, aut exequeretur,
 quod reprehensum optaret. Certabat in saecundissimo
 illo scientia omnisfaria pectore ingenium cum judicio,
 labor cum industriâ, constantiaque, ut qui nullam
 sibi labi, aut perire tempus pateretur, quo non aut
 legeret, aut notaret, aut disceret aliquid ut sum-
 mum quinas, aut quaternas saepè etiam pauciores
 horas somno indulgère solitus. Unum ferè è SS.
 Patribus vita sua ducem, studiorumque magistrum
 delegerat AUGUSTINUM. Omnia Augustini opera
 fere decies, libros verò de gratiâ divinâ, & li-
 bero arbitrio plusquam trigesies à capite ad calcem,
 decerptis, & in adversaria per classes distributis,
 qua in rem videbantur, evolverat, attestante hoc
 de eo Liberto Fromondo S. T. Doctore & Jansenii
 in Cathedrâ Lovaniensi successore, dum praefatur
 ad crism suam, quam reposuit causa desperata Gisb.
 Voëtii pro eodem Jansenio. Hic est ille Fromon-
 dus, qui unâ cum Joanne Caleno obstetricatus
 dicitur ejus libro posthumo, cui Titulus Augusti-
 nus Cornelii Jansenii Episcopi Iprensis, ex quo 5.
 famosæ propositiones excerptæ sunt. Scripsit Jan-
 senius.

Orationem de interioris hominis reformatione.

*Alexipharmacum Civibus Sylvaducensibus propi-
 natum adversus ministrorum suorum fascinum.*

*Spongiam notarum, quibus Alexipharmacum as-
 persit Gisb. Voëtius.*

*Tetrateuchum sive Commentaria in 4. Evangelia.
Pentateuchum sive Comment. in 5. libros Moysis.
Analecta, sive Comment. in Proverbia &c.*

Porro *Jansenius* morti proximus opus suum illud sine dubio suppressurus, si tot orituras ex eo procel- las prævidisset, irrefragabili Sedis Apostolicæ judicio submitit, atque ita, omnibus adstantibus & præ singulari humilitate, & eximiâ in Deum pie- tate expressis lacrymis, Ecclesiæ Gremio immor- tuus est.

Unde Viro Illustrissimo rectè applicandum est memorabile illud *Augustini* effatum: *Errare pote- ro, hæreticus non Ero*: nec incitè nuper quidam Eximius Lovaniensis in oratione Academicâ coram Conferissimo auditorio dixit: *Jansenium*, qui se ita Pontificiæ sententiæ subdiderat, si modò vive- ret, non fore *Jansenistam*.

Vix liber ejus lucem aspexerat, quin crebræ tenebræ multorum ingenia involverint, multis in errorem ex illis lectione abreptis.

*Turba
orta ob
Librum
Jansenii.*

Ut malum tempestivè compesceret; primò *Ur- banus VIII.* præfatum librum per Bullam in *Emi- nenti* Anno 1641. prohibuit.

At hæc prohibitio non stitit tempestatem, plurimi per Belgium, & Gallias moti sunt fluctus: innu- meri libelli pro defensione *Jansenii* ubique emer- serunt.

Anno 1652. 21. Januarii ad urbem inter alios convolant à nonnullis Galliæ Episcopis missi *Do- mini S. Amour* seu famosus *Ludovicus Sanct. Amoreus, Lalane, & Angran*: Doctrinam *Jansenii* omni studio propugnant, explicant, interpretan- tur: illamque Vaticano fulmini subducere mo- liuntur.

His oppositi fuere 85. Galliarum Antistites, qui Romam legarunt *Dominum Hallier* Syndicum Universitatis, *Dominum Lagault*, & *D. Foyzel*, ob- testatique sunt Præsules *Innocentium X.*, ut 5. famo- sas propositiones expenderet; & perspicuam, ac certam de unaquaque sententiam ferret.

Interim

Interim adverte 10. Martii 1653. Pontificem in congregatione coram se habita aperte declarasse, se nolle, ut ullum omnino præjudicium creetur doctrinæ SS. Augustini & Thoma, qua de re infra ad propositiones Jansenii.

Tandem post longam, & maturam cum Eminentissimis Cardinalibus sacrae Congregationis tanti negotii discussionem, anno 1653. 31. Maii emanavit Bulla Innocentii X 5. propositionum condemnatoria, quæ sic incipit.

INNOCENTIUS Episcopus Servus Servorum Dei.

Damnat & Propositiones Jansenii

Universis Christi Fidelibus Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM occasione impressionis Libri, cui titulus, Augustinus Cornelii Jansenii Episcopi Iprensis, inter alias ejus opiniones orta fuerit, præsertim in Galliis, Controversia super quinque ex illis, complures Galliarum Episcopi apud Nos institerunt, uti eadem Propositiones Nobis oblata expenderemus, ac de unaquaque earum certam, & perspicuam ferremus sententiam.

Tenor vero præfatarum Propositionum est, pro ut sequitur.

Prima. Aliqua Dei Præcepta hominibus justis volentibus, & conantibus secundum præsentem, quas habent vires, sunt impossibilia, deest quoque Gratia, qua possibilia fiant.

Secunda. Interiori Gratia in statu Naturæ lapsæ numquam resistitur.

Tertia. Ad merendum & demerendum in statu Naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

Quarta. Semi-Pelagiani admittebant prævenientis Gratia interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fidei, & in hoc erant Hæretici

tici, quod vellent eam Gratiā talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare.

Quinta. Semi-Pelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fuisse.

Nos, quibus inter multiplices curas, quæ animi nostrum assidue pulsant, illa in primis cordi est, ut Ecclesia Dei nobis ex Alto commissa, purgatis pravæ Opinionum erroribus, tutò militare, & tamquam navis in tranquillo Mari, sedatis omnium tempestatum fluctibus, ac procellis, securè navigare, & ad optatum salutis portum pervenire possit:

Pro rei gravitate coram aliquibus S. R. E. Cardinalibus ad id specialiter sæpius congregatis, à pluribus in Sacra Theologiā Magistris easdem quinque Propositiones, uti suprà Nobis oblatas, fecimus sigillatim diligenter examinari, eorumque suffragia tum voce, tum scripto relata maturè consideravimus, eisdemque Magistros, variis coram Nobis actis Congregationibus, prolixè super eisdem, ac super earum qualibet differentes audivimus.

Cum autem ab initio hujusmodi discussionis ad Divinum implorandum auxilium multorum Christi fidelium preces tum privatim, tum publicè indixissemus, postmodum iteratis eisdem ferventiùs, ac per Nos sollicitè imploratâ Sancti Spiritus assistentiâ, tandem Divino Numine favente, ad infrascriptam devenimus Declarationem, & Definitionem.

Primam prædictarum Propositionum: Aliqua Dei Præcepta hominibus justis volentibus, & conantibus secundum præsentem, quas habent vires, sunt impossibilia, deest quoque illis Gratiā, quâ possibilia fiunt: Temerariam, impiam, blasphemam, anathemate damnatam, & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Secundam: Interiori Gratiā in statu Naturæ lapsæ

ram.

nunquam resistitur : Hæreticam declaramus , & uti talem damnamus.

Tertiam : *Ad merendum , & demerendum in statu natura lapsa non requiritur in homine libertas à necessitate , sed sufficit libertas à coactione :* Hæreticam declaramus , & ut talem damnamus.

Quartam : *Semi-Pelagiani admittebant prævenientis Gratia interioris necessitatem ad singulos actus , etiam ad initium Fidei , & in hoc erant Hæretici , quod vellent eam Gratiã talem esse ; cui posset humana voluntas resistere , vel obtemperare :* Falsam & hæreticam declaramus , & uti talem damnamus.

Quintam : *Semi-Pelagianum est dicere , Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse , aut sanguinem fuisse :* Falsam , temerariam , scandalosam , & intellectam cõsensu , ut Christus pro salute dumtaxat Prædestinatorum mortuus sit : Impiam , blasphemam , contumeliosam , Divinæ pietati derogantem , & hæreticam declaramus , & uti talem damnamus.

Mandamus igitur omnibus Christi fidelibus utriusque sexus , ne de dictis Propositionibus sentire , docere , prædicare aliter præsumant , quam in hac præsentis Nostræ Declaratione , & Definitionem continetur , sub censuris , & penis contra Hæreticos , & eorum fautores in jure expressis.

Præcipimus pariter omnibus Patriarchis , Archiepiscopis , Episcopis , aliisque locorum Ordinariis , nec non Hæreticæ pravitatis Inquisitoribus , ut Contradictores , & Rebelles quoscumque per censuras & pœnas prædictas , cæteraquæ juris & facti remedia opportuna , invocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio Bra hii sæcularis , omnino coerceant , & compescant.

Non intendentes tamen per hanc Declarationem , & Definitionem super prædictis quinque Propositionibus factam , approbare ullatenus alias opiniones , quæ continentur in prædicto Libro Cornelii Jansenii. Datum Romæ apud Sanctam

Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ
millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, pri-
die Kal. Junii, Pontificatûs Nostri Anno nono.

HL. DATARIUS.

G. GUALTERIUS.

P. CIAMPINUS.

*Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo
sexcentesimo quinquagesimo tertio, indictione sextâ,
Pontificatûs Sanctissimi in Christo Patris, & D.
N. D. Innocentii Divinâ Providentiâ Papa X. Anno
ejus nono, die verò nonâ mensis Junii supradicta
Constitutio affixa, & publicata fuit in Ecclesia
Lateran., ac Basilica Principis Apostolorum de Urbe,
nec non Cancellariæ Apostolica valvis, ac in acie
Campi Floræ per me Hieronymum Mascellam San-
ctissimi D. N. Papæ Cursorem.*

Pro D. Mag. Curforum P. Paulus
Desiderius Cursor.

Verùm cum plures illi Bullæ reluctarentur,
& prædictas 5. Propositiones tum in Libro *Jansenii*
non reperiri, sed fictè, & pro arbitrio com-
positas esse, tum non in sensu ab eodem intento
damnatas fuisse & voce, & scriptis contenderent;
Alexander VII. Innocentii successor prædecessoris sui
Bullam, seu Constitutionem anno 1656. 17. Kal.
Novembris confirmavit, & 5. propositiones ex li-
bro *Jansenii* excerptas, ac in sensu ab eodem *Jansenio*
intento damnatas fuisse definivit, & decla-
ravit.

Cæterum quid deinceps sub eodem *Alexandro*,
Clemente IX, *Innocentio XII*, & sub moderno
Pontifice *Clemente XI* quoad præfatas propositiones
gestum sit, nullus est, qui ignoret.

Progrediamur modò ad istas.

Præfigemus materias, circa quas illæ versantur.

De Possibilitate Mandatorum Dei.

PROPOSITIO DAMN. UNICA.

Aliqua Dei Præcepta hominibus justis, volentibus & conantibus, secundum præsentem, quas Propos. habent vires, sunt impossibilia; deest quoque illis gratia prima, quâ possibilia fiunt.

CENSURA PONTIFICIA.

Temerarium, impium, blasphemum, anathemate damnatum, & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Habet hanc Jansenius lib. 3. de gratiâ Christi cap. 13. paragrapho penultimo. *Hæc igitur omnia, inquit, plenissimè, planissimèque demonstrat, nihil esse in S. Augustini doctrina certius, ac fundatius, quam esse PRÆCEPTA QUÆDAM, quæ HOMINIBUS non tantum infidelibus, excacatis, obduratis, sed fidelibus quoque, & JUSTIS, VOLENTIBUS, AC CONANTIBUS SECUNDUM PRÆSENTES QUAS HABENT VIRES, SUNT IMPOSSIBILIA; DEESSE QUOQUE GRATIAM, QUÂ FIANT POSSIBILIA. Nec potuit substantia Propositionis condemnandæ excerpti exactius. Dixerat superius Michaël Bayus titulo de Legibus, seu Præceptis divinis: Definitiva hæc sententia Deum homini nihil impossibile præcepisse, falsò tribuitur Augustino, cum Pelagii sit. Undè Bayus huic primæ Propositioni Jansenianæ præiulit.*

Jam dudum Tridentina Synodus sess. 6. cap. 11. ita definierat. *Nemo temerariâ illâ, & à Patribus sub anathemate prohibitâ voce uti debet, Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia. Nam DEUS IMPOSSIBILIA NON JUBET: sed jubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis, & adjuvat, ut possis: Quæ sententia deprompta est ex Augustino lib. de Natura & Gratia cap. 43. & lib. 2. de pecc. merit. cap. 6.*

addit præterea præfatum Concilium eadem sess. can. 88. *Si quis dixerit Des præcepta homini etiam justificato, & sub gratia constituto, esse ad observandum impossibilia, anathema sit: Ita ut satis concipi non possit, quid passus sit Jansenius, dum hoc dogma & à Tridentino profligatum, & in Bayo denuo reprobatum recūdit.*

Magnus Augustinus hanc assertionem non solum in locis præcitatis, sed & aliis perspicuè prædaminavit. *Execramur, inquit serm. 191. de temp. blasphemiam eorum, qui dicunt impossibile aliquid homini a Deo esse præceptum.* Et lib. de fide contra Manich.: *Quis non clamet, stultum esse præcepta dare ei, cui liberum non est, quod præcipitur, facere, & iniquum esse eum damnare, cui non fuit potestas jussa complere?* Deinde enarratione in Psalmum 56. *Non imperaret aliquid Deus ut faceremus, si IMPOSSIBILE JUDICARET, UT HOC AB HOMINE FIERET.*

Accedit, quod Deus suâ gratiâ semel justificatos non deserat, inquit Tridentinum capite 11. præallegato, *nisi prius ab eis deseratur, deleteret autem prius justos Dominus, si illis conantibus & volentibus Gratiam subtraheret, quâ possibilia mandata fierent.*

Tridentino conformis est Augustinus tractatu 2. in Joannem. *Opus est, ut tu non deseras: & à Deo non desereris: Noli cadere, & non tibi occidet: si tu feceris casum, ille tibi facit occasum: si autem tu stas, præsens est tibi: Et tractatu 32 in Joannem, Nos non deserit fons, si non deseramus fontem, Nonné autem justum fons ille justitiæ deleteret, si ei gratiam, si aquas negaret salientes, dum gratiâ rectè uti ur, in vitam æternam?* Augustino ad stipulatur Aquinas strenuissimus ejus & propugnator, & sectator q. 24. de veritate art. 14. ad 1. *Illud, quod præcipit Deus, NON EST IMPOSSIBILE HOMINI AD SERVANDUM.* Et in responsione ad 2. *Rectè homo corripitur, inquit, qui præcepta non implet, quia ex ejus negligentia est, quod gratiam*

non habeat, per quam potest mandata servare. Porro hæc erronea *Jansenii* propositio potissimum fundatur in eo, quod contendat ille *solum gratiam efficacem*, quâ talem, esse gratiam Christi, seu nullam Christi gratiam effectu suo carere: in istam omnem operam, laborem, studium, nervos & vires intendit: Præcipuè verò, & ex protello argumentum illud verbat lib. 2. de gratia Salv. cap. 27., cujus in titulo legitur: *Quomodo nulla gratia effectu suo careat*.

Ex hoc principio irrefragabiliter infertur prima assertio. Si enim sola gratia efficax, quâ talis si gratia Christi, seu si nulla Christi gratia effectu suo careat; sed omnis sit efficax; igitur justus peccans gratiam Christi non habet, quâ posset à peccato abstinere: si enim eam habuisset, in peccatum non incidisset: nam secundum *Jansenium* nulla Christi gratia effectu suo caret. Si autem gratiam, quâ posset non peccare, non habuerit; ergo non peccare erat ei impossibile: ac proinde aliqua Dei præcepta justo conanti, & volenti secundum præsentem, quas habet vires, sunt impossibilia &c.

Confirmatur, & magis illustratur hæc ratio Finge hominem justum gravi tentatione quassatum labi in peccatum mortale; Justo illi, juxta *Jansenium*, hîc & nunc impossibile erat non labi, seu illi hîc & nunc impossibile erat præceptum, in quod impegit, observare, quia juxta eundem, gratiam Christi, sine qua ei præcepti observatio impossibilis erat, non habebat. Non enim habebat gratiam efficacem; nam si illam habuisset, cum infallibiliter effectum suum inferat, in peccatum lapsus non fuisset: Si ergo efficacem gratiam non habuit, ergo nullam habuit: nam præter illam, nullam aliam *Augustinus Iprensis* agnoscit.

Itaque justus ille, omni Christi gratiâ, quâ mandatorum observatio sibi fieret possibilis, ipso fatente *Jansenio*, fuit destitutus; adeoque ex ipsis

Jansenianæ doctrinæ Principiis sine ullo labore eruntur, aliqua Dei præcepta, justis conantibus & volentibus, secundum præsentia, quas habent vires, esse impossibilia &c.

Non sic profectò discurrendum est: non sequitur: *Justus dum gravi tentatione pulsatus labitur in peccatum mortale, non habuit gratiam efficacem: ergo NULLAM habuit.* Non sequitur, inquam, præter efficacem enim datur gratiam sufficiens, qua justus sic tentatus potest servare præceptum, seu tentationem superare; adeoque præceptum illud non est ei tunc impossibile.

Gratia hæc passim vocatur *Thomisticè* sufficiens, illa in hoc consistit, quod statuatur voluntatem proximè, & ultimè potentem in linea potentia, id est ex parte actus primi, ita ut ex parte gratia ad plenum posse nihil desit, nec plus requiratur: quamvis ut hæc gratia actu in effectum influat, ad quam ipsa est tantum sufficiens, gratia efficax requiratur ita potentem ad actum applicans. Latissimum per gratiam illam *sufficientem* discrimen Thomistas inter & Jansenistas assignatur. Jansenistæ docent præter gratiam efficacem, quæ dat ipsum agere, non dari aliam, quæ dat posse: Thomistæ intrepidè & constanter asserunt præter gratiam efficacem, quæ semper dat ipsum agere, etiam dari inefficacem, quæ solum dat posse: quam tamen ad ponendum ipsum actum omninò sufficientem existimant, quæ idcirco *sufficiens* dicitur. Hinc juxta Jansenistas, cum justo graviter tentato, & gratiâ efficaci destituito non remaneat ulla Christi gratia, per quam huic tentationi possit resistere, sponte suâ fluit, quod huic tentationi resistere, seu præceptum adimplere, justo illi secundum præsentia, quas habet vires, sit impossibile. Contra cum justus ille gratiâ efficaci destitutus, & peccans juxta Thomistas sufficiens habeat auxilium, quo poterat observare præceptum, rectè & suapte naturâ sequitur, præceptum illud non esse ei impossibile.

Quis igitur (ut nuper nonnulli divulgant) cum fundamento affirmet Thomistas nullatenus discrepare à Jansenistis ?

S. Petro non defuit (ut Princeps Jansenistarum obiectio diluatur) gratia hæc sufficiens, quæ possibile fuit ei mandatum Christum, urgente tentatione, confitendi.

Illis non favet D. Joannes Chrysostomus Homilia 83. in Matthæum, & in epistolam ad Hebræos Homilia 31, cum ait: *Petri casus non frigiditate, non socordia, & negligentia, sed superbi auxilii subtractione contigit.* Object.

De auxilio namque efficaci S. Chrysostomus loquitur, non de auxilio *sufficiente*, quo Christum confiteri, tentationesque superare absolutè poterat: auxilium verò efficax illi subtractum est ob præsumptionem de *suis viribus*: & huic ortam negligentiam orationis, & vigilantia, quam rem tamen Christus ipsi, & aliis Apostolis, ne intrarent in tentationem, commendarat. Expende D. Chrysostomum Homiliâ 83. in Matthæum: *Petrus ait, nimium sibi arrogans, Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam scandalizabor Matth. 26: Hac res sensim eum ad tetrum insolentia crimem devehebat QUOD REPRIMERE CHRISTUS VOLENS, NEGATIONEM FIERI PERMISIT.* Resp.

Nec Jansenio adstipulatur Augustinus quibusdam in locis, præsertim tract. 92. in Joan asserens *non potuisse Petrum mulieris ancilla interrogatione perterritum verum Christo testimonium perhibere*: hisce enim verbis significat S. Doctor, non potuisse id Petrum per se ipsum, & per proprias vires, in quibus nimirum confidebat: quamvis posset per gratiam Dei, quæ ipsi sufficienter aderat. Per illam vigilare, & orare poterat, ac uberiora subsidia usque ad ipsam efficacem gratiam advocare, & impetrare: suâ his omnibus arrogantia Petrus obicem posuit: Hæc causa est, cur illum detulerit Deus, & in negationis crimen labi permiserit. Id pluribus in Locis docet. *Augustinus, sed* Object.

sed Præcipuè tractatu 67. in Joannem. *Quid festinas Petre? Nondum te suò Spiritu Solidavit Petra: Noli extolli Præsumendo, non potes modò, scilicet per proprias vires. Noli dejici desperando. Sequeris postea. Sed adhuc ille quid dicit? quare non possum te sequi modò? animam meam pro te ponam. Quid in animo ejus esset Cupiditatis, videbat, quid virium, non videbat: Voluntatem suam jactabat infirmus, sed inspiciebat valetudinem medicus: iste promittebat, ille prænoscerebat: qui nesciebat, audebat; qui præsciebat, docebat. Respondit ergò Jesus. Animam tuam pro me pones? Præire potes, qui sequi non potes? Quid TANTIUM PRÆSUMIS, QUID DE TE SENTIS? QUID TE ESSE CREDIS? AUDI QUID SIS. Amen, amen dico tibi, quia prius-quam gal-lus cantet, ter me negabis. Ecce quomodo tibi Cito apparebis, QUI MAGNA LOQUERIS, ET TE PARVULUM NESCIIS.*

Nunc ad Propositionem secundam, in quâ rursus agendum erit de gratiâ *sufficienti*.

De Resistentia, quæ fit Gratix.

PROPOSITIO DAMN.

*Proposi-
tio secun-
da.*

Interiori Gratia in statu natura lapsa nunquam resistitur.

CENSURA PONTIFICIA.

Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Dum Jansenius dicit: *interiori gratia nunquam resistitur*, tantundem est, ac si diceret: gratia interior sive oblata, sive habita ab homine nunquam repellitur, nunquam in vacuum recipitur, sed suum semper producit effectum, unde apud Jansenium nulla datur gratia *inefficax*, *sufficiens*, seu tantummodò dans *posse*. Hinc 2. hæc Propositio primæ, & totius ferme Jansenismi est infausta Genitrix.

Si dixisset Jansenius gratiæ interiori *efficaci* non resisti, nihil à fide, vel à Castigatori Theologiâ dixisset extraneum: totque haberet suæ assertionis

Patronos , quot SS. Augustini , & Thomæ numerantur sectatores gratiæ efficaci nunquam resisti unanimiter asserentes. Hoc enim ipso , quo *efficax* est , semper cum effectu conjungitur , bonamque vel voluntatem , vel operationem infallibiliter , inclinabiliter ; & inevitabiliter producit. Et illius ratio est , quod sit munus gratiæ de se *efficacis* potentiam per gratiam *sufficientem* planè instructam , & ad operationem paratam , & accinctam , applicare ad opus : ac proindè tam fieri non potest , ut fiat applicatio ad operationem , & operatio non sequatur , quam ut detur actio sinè Termino. De ea sic fatur Magnus Aurelius lib. de prædest. Sanctorum cap. 8. *hæc gratia , quæ cordibus hominum divinâ largitate tribuitur , a nullo duro corde respuitur : ideo quippè tribuitur , ut duritia cordis primitus auferatur.*

Si igitur , inquam Propositio diceret , gratiæ de se *efficacis* non resisti , nil nisi Doctrinam sanam exprimeret : undè Innocentius X qui Propositiones Jansenii Confixit , 10 Martii 1653. in Congregatione coram se habitâ aperte declaravit , se nolle ut ullum omninò Præjudicium Creetur Doctrinæ SS. Augustini , & Thomæ , qui sunt gratiæ per se *efficacis* & Professores , & propugnatores acerrimi. At ecce Propositio loquitur *indefinitè* , & Generaliter de quacumque interiori Christi gratia , & illi non resisti decernit , atque hinc jure meritò ut hæretica condemnatur.

Porro quod Jansenius tradat *interiori gratiæ numquam resisti* , patet ex eò , quod ubique in suo *Augustino* asserat omnem Christi gratiam esse *efficacem* , si autem omnis Christi gratia sit *efficax* , ergò nulli resistitur ; efficaci enim gratiæ nunquam resistitur. Dogma verò illud , omnem Christi gratiam esse *efficacem* , Jansenio Capitale est , ità ut unicè in illius rei assertionem incubuisse videatur.

Ex locis innumeris tantùm aliqua depromamus. Primus locus habetur lib. 3. de gratia Salv. cap.

ubi sic fatur. Hinc ulterius docet Augustinus, nullam Christi gratiam effectu operis, ad quom efficiendum voluntati datur, ullâ voluntatis per-
vicaciâ frustrari. Et lib. 2. de Gratiâ Salv. cap. 24. in Principio: naturam Gratix medicinalis seu Christi describens, prout contrâ Gratiâ Adami, seu integræ sanitatis distinguitur, sic de eâ loquitur. Simul ac pulsat fores, rumpit ostia, repugnantemque domat voluntatem, tollit omnem resisten-
tiam, rapie eam secum & ex invitâ volentem ineffabili suavitate, ac potestate facit.

Libro etiam 2. de gratiâ Salv. cap. 32. versùs finem mentem suam Jansenius breviter, & succin-
ctè exponit. Nulla gratiâ actualis ab Augustino pro illa verâ Christi gratiâ agnoscitur, quam tan-
quam medicus infirma voluntati attulit, nisi que agit, & peragit effectum: OMNIS ALIA, QUALIS-
CUMQUE FUERIT, AB IP SO AD LEGEM, DOCTRI-
NAMQUE REIEGATUR.

Denique libri 2. de Gratiâ Salv. caput 27. hunc titulum (ut statim ad propositionem 1. dictum est) Præfixum habet; quomodo nulla Christi Gratia effe-
ctu careat: ergo omnis Christi gratia est efficax, ergo Nulla est gratia, cui unquam resistatur. Repellit proindè Jansenius omnem Gratiâ sufficientem.

Ne quis verò existimet rejici à Jansenio Gra-
tiam tantum Molinisticè, non Thomisticè sufficientem, contrarium ex ipso authore manifestum est: apertissimè enim declarat lib. 3. de Gratiâ Salv. cap. 1. ante medium gratiam in sensu Thomistarum sufficientem non esse gratiam Christi. Si gratia suffi-
ciens sic accipiat, inquit, ut sufficiens dicatur, sicut a quibusdam (id est Thomistis) dicitur, quod homo dicatur posse operari, quamvis aliud adhuc necessarium sit, ut de facto operetur, talem sufficientem fortasse non difficulter S. Augustinus admitteret, quamvis illam esse VERAM CHRISTI GRATIAM, de quâ questio est, PERNEGARET.

Sed ut omnis tollatur ambiguitas, quamvis supra quid sit gratia sufficiens, insinuatum sit, eam modò accuratus perlustremus. Non-

Nonnulli per gratiam sufficientem eam intelli- *Gratia*
gunt, præter quam nihil aliud ex parte Dei *Molinisti-*
necessarium ad hoc, ut homo credat, diligat, *cè suffi-*
vel benè operetur, & hæc vocatur gratia *Moli-*
nisticè sufficiens.

Alii sufficientem gratiam appellant illam, quæ *Gratia*
etsi se solâ non sufficiat ad actualiter credendum *Thomi-*
diligendum, operandum; sufficit tamen, ut per *sticè suffi-*
eam redatur homo potens credere, diligere, & *ciens,*
operari; itâ ut præter eam, aliquid quidem aliud
sit necessarium ad *actualiter* credendum, diligen-
dum, vel benè agendum, scilicet gratia efficax,
quæ tribuit *actualiter* operari; nihil tamen requi-
ratur ad *posse* operari. Talis gratia dicitur *Thomâ-*
sticè sufficiens.

Explicantur hæc ulteriùs: Gratia sufficiens est
divina quædam motio, sive quoddam Dei auxi-
lium, quò homo ita roboratur, ut illud reddat
voluntatem proximè, & expeditè, plenè, & ulti-
matè potentem ad actum salutarem in linea po-
tentix, seu ex parte *actus primi*, ita ut ex parte
Dei, aut gratix ad plenum *posse* nihil desit, nec
plus requiratur: Numquam tamen homo actum
illum *in actu secundo* producat, nisi accesserit gra-
tia efficax, per quam illud *posse* sufficientis gra-
tix applicetur, & ad actum secundum reducat.
Unde gratia efficax est ea divina motio, seu illud
Dei auxilium, quod hominem in linea potentix suf-
ficienter instructum actualiter applicat operi.

Quomodo igitur, inquires, gratia, quæ dicitur *Object.*
sufficiens, ita vocari potest, cum illud dicatur suffi-
ciens, *præter quod nihil aliud est necessarium?*
& ecce, præter gratiam, quæ vocatur sufficiens, ali-
quid aliud est *necessarium* ad operandum, scilicet
gratia *efficax*: Itaque hæc gratia non *re*, sed *nomine*
tantum est sufficiens.

Rectè nihilominus, verè, & *reipsâ* gratia illa *Resp.*
quæ dat solum *posse*, licet ad actualem operatio-
nem requiratur gratia efficax: appellatur gratia
sufficiens. In genere enim principii solum dantis
posse

posse operari non requiritur Præter eam, ullum aliud principium quod tribuat *posse* operari; quamvis aliud sit necessarium, ut illud *posse* reducat ad actum, seu quamvis necesse sit, ut is, qui per gratiam *sufficientem* effectus est potens in actu primo, actualiter seu in actu secundo operetur per gratiam efficacem. Exemplum esto in potentia visiva benè instructa. Illa est sufficiens ad videndum in ratione actus primi, sive, ut qui illa præditus est, dicatur posse videre; in isto enim genere non requiritur alia potentia, per quam ipse constitutatur potens ad videndum: at tamen ut ista potentia reducat ad actum secundum, hoc est, ut actu videat, præter eam aliud quidpiam necessarium est, nempe applicatio & motio potentia.

Gratia hæc Thomisticè sufficiens jam descripta non solum reddi hominem plenè, & expedite potentem ad credendum, diligendum, operandum: sunt ejus & alia, quæ sibi vindicat, munera: Coniunctos scilicet semper habet aliquos actus, veluti illuminationem intellectus ad considerandum ea, quæ annuntiantur, vel proponuntur, & excitationem voluntatis ad concipiendum aliquod emendandæ vitæ desiderium, piam affectionem, aliasve ad salutem dispositiones. Si enim Deus per interiorē motionem moveat, ac illuminet intellectum, & voluntatem excitet; omnino consequens est, quod intellectus moveatur & illuminetur; quodque voluntas excitetur: & sic eadem gratia quæ ad credendum, vel diligendum est tantum sufficiens, est tamen efficax respectu actuum jam enumeratorum: efficax, inquam, respectu actuum quos producit, sufficiens verò respectu ulterioris, seu perfectioris operationis, quam licet non producat, eam tamen producere completè, & proximè est potens.

Janſenius quidem admittere videtur gratiam Thomisticè sufficientem quantum ad primum, videlicet in quantum est efficax alicujus actus; verum in quantum illa gratia est sufficiens, seu proximè & completè potens inducere effectum ulterio-

rem, ut Thomistæ docent, eam Jansenius omnino averſatur, ac diſertè ait, illam in isto ſenſu gratiam Chriſti non eſſe. Semper enim in eo ſibi conſtat Jansenius, non aliam eſſe agnoſendam Chriſti gratiam, quam illam, *quæ agit, & peragit effectum ſuum*, id eſt, quæ poſſe, & agere actualiter operatur: omnem aliam gratiam, qualicumque ea fuerit, ad gratiam Pelagianam, ad legem ſcilicet, & doctrinam ablegat. Liqueſcit igitur ad oculum, hujus propoſitionis radicem doctrinam hanc eſſe erroneam: *Omnis Chriſti gratia eſt efficax.*

Sanè non omnis eſt *efficax*; ſed ſicut (aliis tantisper ſepoſitis rationibus) in natura diſtinguimus *eſſe, poſſe & operari*, ita & in ordine ſupernaturali gratiam ponimus quæ dat *eſſe*, nempe ſanctificantem, quæ dat *poſſe*, nempe ſufficientem, quæ dat *agere*, nempe efficacem.

Porro gratiam *ſufficientem* admittendam probant Scripturæ ſacræ oracula, quotquot *gratiam in vacuum recipi, homines gratia Dei deeſſe, Spiritus Sancto reſiſtere, Spiritum Sanctum extinguere* teſtantur. Soli enim gratiæ ſufficienti reſiſtitur, ſola hæc ſuo fruſtratur effectu. Primus locus habetur 2. ad Corinth. 5. Alter ad Hebræos 12: tertius Actorum 7: Ultimus ad Theſſalonicenſes 5.

Hanc quoque magnus tuetur Auguſtinus Sanè ut nihil dicam de famoſo adjutorio *quò & ſine quo ſeu poſſibilitatis, cor eorum (peccatorum) congelat*, inquit, *adverſus Deum, & ſit DURUM ADVERſUS IMBREM GRATIÆ SUÆ, NE FRUCTUM FERAT* In Psalm. 124.

Sed & libro 50 Homiliarum Homilia 12. Sic diſcurrit Præſul Hipponenſis. *Cum per Dei adjutorium in poteſtate tuâ ſit, utrum conſentias diabolo; quare non magis Deo, quam ipſi obtemperare deliberas? poſſuntne hæc verba ad illum dirigi, qui gratiâ ad ſiſtendos dæmonis impetus ſufficienti careat? in poteſtate tuâ eſt Deo obtemperare: Ecce gratiam ſufficientem ad effectum illum obtinendum;*

dum : & tamen non obtemperas : ecce Gratiam illam , quæ effectu suo frustratur : Non frustraretur autem effectu , nisi tua perversa obstaret voluntas. Hæc Gratia uti renuit , & peccare mavult. Sed de Augustino latius infra ad Propositiones *Quesnellianas*. Audiatur Angelicus 1. p. q. 62. art. 3. ad 2. *aliquis habens gratiam potest eâ NON UTI, ET PECCARE.* Si homo gratia uteretur si media , quæ gratia inspirabat , V. G. orationem , & alia opportuna adhiberet remedia , Deus ei Gratiam largiretur *efficacem* , quâ principalem effectum obtineret : Quod modò effectus ille non sequatur , hoc voluntariæ hominis resistentiæ , renitentiæ , repugnantia tribuendum est. *Aliquis dicitur extinguere Spiritum Sanctum*, seu gratiam privare effectu , cum aliquis bonus motus in ipso surgit , & IPSE IMPEDIT act. 7. VOS SEMPER SPIRITUI SANCTO RESISTITIS. Lect. 2. in cap 1. prioris ad Thessal.

An potuit Aquinas hanc secundam directiùs prædebelleare Propositionem ? sed de Angelico etiam fusiùs ad *Quesnellianas*.

Quis igitur & hic non videat Thomistas totò cœlò differre à *Jansenistis* ?

Porrò absit à nobis , ut gratiam *Molinisticè* sufficientem , quam nonnulli per damnationem *Jansenii* Canonizatam volunt , admitamus. Per gratiam *Thomisticè* sufficientem & secernimur evidenter à *Jansenio* , inquit *Steynertius* , & *Melioris* omnis difficultas circa has Propositiones explicatur.

PROPOSITIONI SECUNDÆ AFFINIS EST QUARTA : Quare hanc cum ista , dilata tanti per tertiã , connectimus , est autem talis.

*Propositi- Semipelagiani admittebant prævenientis gratia
tio 4. assi- interioris necessitatem ad singulos actus , etiam ad
nis propo- initium fides , & in hoc erant Hæretici , quod
sitioni- vellent eam gratiam talem esse , cui posset humana
secundæ- voluntas resistere , vel obtemperare.*

CENSURA PONTIFICIA.

Falsam & Hæreticam Declaramus , & uti talem Damnamus.

Propositionem hanc Bimembrem tradit Janse-
nius libro 8. de Hæresi Pelagiana cap. 5. Itaque
Massiliensium opinionibus, & Augustini Doctrinâ
quam diligentissimè ponderatis, certum esse, &
indubitatum esse debere sentio; quod Massilienses
præter prædicationem, atque naturam, veram
etiam, atque internam, & actualem gratiam ad
ipsam etiam fidem necessariam esse fateantur. En
primam partem.

Et infra in eodem capite: in eo ergò propriè
Massiliensium error situs est, quod aliquid primavæ
libertatis reliquum putant, quò interioris gratiæ
usus, vel abusus relictus esset in uniuscujusque ar-
bitrio, & potestate. En secundam.

Hanc prius attingamus.

Statim vidimus, quod sufficienti gratiæ non so-
lùm possit resisti, sed sæpe etiam actu resistatur:
Gratiæ efficaci (circa quam pars hæc veritari vide-
tur) numquam quidem actu resistitur, cum inde-
clinabiliter, & insuperabiliter voluntatem ad agen-
dum determinet, ei tamen potest resisti. Deus,
inquit Angelicus quodl. 1. a. 1. ad 1. Mover
omnia secundùm modum eorum, & ideo divina
motio à quibusdam participatur cum necessitate,
à natura rationali cum libertate, propter hoc quod
virtus rationalis se habet ad opposita. & ideo sic Deus
mover mentem humanam ad bonum (id non fit
nisi per gratiam) QUOD POSSIT HUIC MOTIONI
RESISTERE. Quid expressius hac in materia dici
potest? Deus per gratiam suam movet hominem
ad bonum: & tamen huic motioni potest resistere.

In hoc igitur non fuerint Semi-pelagiani Hære-
tici, quod voluerint eam gratiam talem esse, cui
posset humana voluntas resistere, vel obtemperare:
è contra hæreticum est, asserere hominem non
posse tali gratiæ resistere vel obtemperare.

Nihil ad hanc partem dicendum superest, nisi
ut paucis ostendatur, nihil hic etiam Thomistas
cum Janseñistis habere commercii.

Thomistæ constanter docent efficaci gratiæ posse resisti *in sensu*, ut loquuntur, *diverso*, etiam sub ipsâ gratiâ, seu *retentâ efficaci gratiæ motione*, Jansenistæ verò passim asserunt efficaci quidem gratiæ posse resisti, sed *excusâ, non retentâ efficaci gratiæ motione*, unde sub ipsâ gratiâ negant hominem habere potentiam ad oppositum.

Quod porrò me hac in opinione confirmat, est, quod Celeber ille *Fromondus* sub nomine *Vincentii Lenis* Jansenii propugnator expressissimè enuntiet in epist. ad Petav pag. 22: prædeterminatum ad amorem posse non amare *prædeterminatione scilicet excusâ*. Ita refert noster *Sebille*, (qui de Jansenio insigniter triumphavit,) lib. 3. cap. 1. sect. 4.

Prima pars est quæstio facti, & merè historica, quæ sic verè se habet.

Existimabant Semi-pelagiani, naturam sibi ad credendum sufficere; eâque fide ex viribus naturæ habitâ, posse sanitatem in Adamo deperditam recuperari; & hominem ulteriora gratiarum auxilia ad benè sanctèque vivendum non tantum postulare, sed quod magis est, eadem illa auxilia primâ istâ seu initiali fide posse promereri: adeò *ut fides aucta merces esset fidei cæpra* (sic loquebantur illius temporis Patres) & *gratia divina meritis nostris donaretur*.

Hæc restam extrâ controversiam fuit, ut nemo dubitaverit forsitan, quin in eo potissimum Semi-pelagianorum error consisteret: quousque eam Iprensium Antistes non tantum in dubium traheret: sed disertè etiam assereret, *Semi-pelagianos prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei admisisse*.

Quod mox ut innotuit, Apostolica Sedes confixit, & falsum pronuntiavit, duce nimirum magno, quem continuò Jansenius magistrum in-clamat, *Augustino*. Ille enim in Libro de prædestinatione Sanctorum, quem ad Semi-pelagianos in viam reducendos elucubravit, capite secundo scribit, in eò ipsorum errorem situm esse, quod
vellent,

vellent, ex nobis quidem nos habere ipsam fidem, sed incrementum ejus ex Deo; tamquam fides non ab ipso donetur nobis, sed ab ipso tantum augeatur in nobis, eò meritò, quo capit à nobis. Si, juxta Augustinum, Semi pelagianorum error in eo situs esset, quod vel-
 lent, NOS EX NOBIS HABERE FIDEM, sed ejus incre-
 mentum à Deo: Quomodo igitur ad initium fidei
 interioris gratiæ necessitatem admittere potuerunt?

De Libertate.

PROPOSITIO DAMN. UNICA.

Ad merendum & demerendum in statu natura lapsa non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione. Proposi-
tio tertiâ

CENSURA PONTIFICIA.

Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Doctrina Propositionis extat in Jansenio passim libro 6. 7. & 8. de gratia Salv. lib. 8. Cap. 19. docet, quòd nulla necessitas actibus voluntatis liberis formidanda sit, sed sola vis, coactio, & necessitas violentiæ. lib 6. cap. 6. dicit, quòd sola necessitas coactionis adimat libertatem, non necessitas simplex. Quòd verò Jansenius loquatur de libertate ad merendum & demerendum, ita ut sentiat, quòd sola necessitas coactionis adimat libertatem in ordine ad meritum, & demeritum, non necessitas simplex, patet ex lib. 6. de gratia Salvatoris cap. 24. ubi dicit S. Thomam docere opus esse Laude, vel vituperio dignum, meritorium, vel demeritorium, ex hoc, quòd est voluntarium spontaneum, non coactum. Statim Angelicum Jansenio non favere, sed refragari demonstrabitur.

Propositioni damnatæ suprâ Bajus prolusit titulò de libertate propositione tertiâ, quæ est hæc. Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quòd necessario facit.

Sed & assertio Jansenii prædamnata est jam dudum à Ss. Patribus, qui passim docent sublata libertate à necessitate, seu indifferentiæ, actus nostros nec præmiò, nec pœnâ, nec laude,

nec vituperiō dignos esse : ita Hieronymus lib. 2. contra Jovinianum , ubi sic ait : *Liberi arbitrii nos condidit Deus* , NEC AD VIRTUTES , NEC AD VITIA NECESSITATE IRAHIMUR , ALIOQUIN UBI NECESSITAS EST , NEC DAMNATIO , NEC CORONA EST . Quod dictum refert Augustinus de naturā & gratiā cap. 5. Illudque approbat ut verissimum , certissimum , atque notissimum , & in lib. de duabus animabus cap. 22 ait , quod *ista cantant & in montibus pastores , & in Theatris Poeta , & indocti in circulis , & docti in Bibliothecis , & Magistris in Scholis , & Antistites in Locis Sacris , & in orbe terrarum genus humanum.*

Idem docet D. THOMAS q. 6. de malo ante quatuor sæcula hanc *tertiam* clarissimè , & directissimè proscribens . Non videtur , inquit , esse MERITORIUM , VEL DEMERITORIUM , QUOD ALIQUIS SIC EX NECESSITATE AGIT , QUOD VITARE NON POSSIT . In 2 etiam sent. dist. 24 q. 3. art. 3. *Ibi* , ait , *incipit genus moris , ubi primò dominium voluntatis invenitur* : sed dominium voluntatis est per libertatem indifferentiæ , per quam in ejus potestate est agere , vel non agere , aut agere hoc vel illud , ut docet idem S. Doctor 1. p. q. 82. art. 1. ad 3. ubi dicit , quod *sumus domini nostrorum actuum , secundum quod possumus hoc , vel illud eligere* : libertas igitur indifferentiæ est fundamentum moralitatis , proindeque meriti & demeriti humanorum actuum .

Quis non statim hic exclamet Thomistas esse ab hac *damnata* remotissimos ?

De morte Christi pro omnibus.

PROPOSITIO DAMN. UNICA.

Propositi-
tio quin-
ta. **S**emipelagianum est dicere , Christum pro omni-
bus omnino hominibus mortuum esse , aut san-
guinem sudisse.

(69)
CENSURA PONTIFICIA.

Falsam, temerariam, scandalosam, & intellectualem. Etiam eò sensu, ut Christus pro salute dumtaxat predestinatorum mortuus sit: impiam, blasphemam, contumeliosam, divina pietati derogantem, & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

*Prima Propositionis pars colligitur ex libro 3. de gratiâ Salv. cap. 21. Nec enim, inquit Janse-
nius, juxta doctrinam Antiquorum, pro omnibus omninò Christus passus, aut mortuus est, aut pro omnibus omninò tam generaliter sanguinem fudit, cum hoc potius tanquam errorem a fide Catholicâ abhorrentem doceant esse respuendum. Postea sententiam illam vocat Machinam a Semi-pelagianis introductam.*

Secundam partem, quâ Christus pro salute dumtaxat predestinatorum dicitur mortuus, habet eodem capite Jansenius. Nullò modò, ait, Principis ejus (Augustini) Consentaneum est, ut Christus Dominus vel pro infidelium in infidelitate morientium, vel pro justorum non perseverantium aternâ salute mortuus esse, sanguinem fudisse, semetipsum redemptionem dedisse, Patrem orasse censeatur... sed si quid pro illis rogavit Patrem, pro Temporalibus quibusdam justitia effectibus rogavit, & pro iisdem obtinendis obtulit pretium, fuditque sanguinem suum: quin imo juxta sanctissimum Doctorem, non magis, inquit, Patrem pro aternâ liberatione ipsorum, quam pro diaboli deprecatus fuit.

Opposita huic errori doctrina scilicet Christum Dominum non pro solorum Predestinatorum, sed pro aliorum etiam omnino omnium aternâ salute mortuum esse, & sanguinem fudisse, constat apertè ex Scripturis, Traditione Ecclesiæ, Patribus, præsertim præclarissimis Ecclesiæ Doctoribus SS. Augustino, & Thoma.

Dicitur ad Rom. 5. Christus PRO IMPIIS MORTUUS EST. Et ad Hebræos 2: videmus Jesum propter passionem mortis, gloriâ, & honore coronatum,

ut gratiâ Dei PRO OMNIBUS gustaret mortem. Deinde Joannes epist. 1. cap. 2. Sed & si quis, inquit, peccaverit, advocatum habemus apud Patrem Jesum Christum justum : & ipse est propitiatio pro peccatis nostris : Non pro nostris autem tantum, sed etiam PRO TOTIUS MUNDI. Suffragatur etiam communi fidelium sententiæ locus præstantissimus Apostoli 2. ad Corinth. 5. Si unus pro omnibus mortuus est, ergò omnes mortui sunt, & PRO OMNIBUS MORTUUS EST CHRISTUS. Quò loco probat Apostolus, quod omnes homines mortui sunt in Adamo ex eo, quod Christus pro omnibus mortuus est : sed omnes omninò distributivè mortui sunt in Adamo, (Beatam Virginem hic ne vel per umbram tangimus) igitur & Christus mortuus est pro omnibus, & singulis hominibus distributivè, & non solùm pro generibus singulorum, ut interpretatur Jansenius. De hoc loco mox iterum.

Illud fidei dogma profiteretur Ecclesia in symbolo Constantinopolitano hisce verbis : Qui propter nos homines, propter nostram salutem descendit de Cælis... Crucifixus, Passus &c. non ait, propter nos fideles, vel propter Prædestinatos, sed PROPTER NOS HOMINES, ut significet Christum ad singulos prorsus homines redimendos passum esse.

Ad tribunal modò Augustini, ad quod unicè appellat Jansenius, explicatò vultù, & justitiam causæ præ se ferente accedamus. Enarratione in Psalmum 95. illum versum explicans : *Judicabit orbem terrarum in aequitate: non partem*, ait, *quia non partem emit, totum judicare habet, quia PRO TOTO PRETIUM DEDIT.* Si pro toto orbe terrarum, si pro omnibus, quos judicaturus est, pretium Christus dedit, profectò non pro salute dumtaxat Prædestinatorum, sed pro omnibus omnino, & singulis hominibus mortuus est.

Object.

Et ne dicatur, à Christo illud pretium pro toto orbe terrarum, pro omnibus Gentibus oblatum fuisse, qua-

Quatenus in toto orbe terrarum, seu in omnibus gentibus electi sunt, pro quibus mortuus est; ne, inquam, id dicatur, audi Augustinum lib. 6. contra Julianum cap. 4. asserentem Christum pro illis omnibus mortuum esse, qui peccato originali obstricti sunt. Expendens namque illud Apostoli Statim hinc insinuatum: *Christus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt*, sic discurret: *ex hoc probavit (Apostolus) omnes mortuos esse, quia pro omnibus mortuis mortuus est unus: impingo, inculco, infercio recusanti.. unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt. Vide quia consequens esse voluit, UT INTELLIGANTUR OMNES MORTUI, SI PRO OMNIBUS MORTUUS EST: Sed omnes omnino, & singuli (superius dicta juvat repetere) in Adamo sunt mortui; ergo & Christus mortuus est pro omnibus omnino, & singulis planè hominibus.*

Sed age, videamus quàm Doctorum Aquila, ut demonstret Christum pro omnibus prorsus hominibus mortem obiisse, istos in classes singulas dividet, & pro singulis illis eum mortuum esse affirmet.

Primò mortuus est Christus pro *aternâ* salute omnium Credentium; ut liquet ex lib. de Catechis. rudibus cap. 26, *Deus misit unigenitum suum. . ut in Jesum Christum, deletis omnibus peccatis præteritis, CREDENTES omnes in vitam æternam ingrederentur.*

Nec ipsum Judam à Fidelium redemptione excepit. *Nec agnovit pretium Judas* (in Psal. 68.) **QUO IPSE A DOMINO REDEMPTUS ERAT.**

Deinde Salvator est parvulorum sine baptismo morientium. Lib. 1. operis imperfecti num. 30. *Prædixi Prædicatores sic prædicatis Jesum, ut eum negetis parvulorum esse Jesum. Unde namque hoc Nomen acceperit, in Evangelio legite, & NOLITE SALVATOREM NON SALVIS PARVULIS INVIDERE.*

Nec ipsos suos tortores , & crucifixo- res ab hac redemptione exemit. Lib. 2. de Symbolo ad Catechumenos capite 8. sic inducit Christum ad illos loquentem : *videte vulnera , quæ infixistis , agnoscite ad latus , quod pupugistis* , QUONIAM ET PER VOS , ET PROPTER VOS APERTUM EST , *nec tamen intrare voluistis*. Hoc & docet in Psal. 58. hisce verbis. *Ille (Christus) sic voluit mori , ut sanguine suo EFFUSORES EJUSDEM SANGUINIS REDIMERET.*

Tandem Redemptor est omnium. Epist. 157. *morte Christi non unius , aut aliquarum , sed universæ animæ , Propagatione contractum mortis Ciriographum rumpitur : & Sermone 344. aliàs 31. ex editis à Sirmondo. Habuit Christus Sanguinem , inquit , undè nos redimeret ; & ad hoc accepit Sanguinem , ut esset , quem pro nobis redimendis effunderet. Sanguis Domini Dei tui , si vis , datus est pro te : si nolueris , non est datus pro te. Fortè enim dicis , habuit Sanguinem Deus meus , quò me redimeret : sed jam cum passus sit , totum dedit : quid illi remansit , quod det & pro me ? hoc est magnum , quia semel dedit , ET PRO OMNIBUS DEDIT : Sanguis Christi volenti est salus , nolenti supplicium.* An clariora , vel luculentiora desiderari queant Testimonia ad confirmandum Fidei dogma de morte Christi pro omnibus prorsus , & singulis hominibus etiam reprobis ? frustra igitur Jansenius ad Augustinum Provocat , à quo tot modis , & tam apertè hæc divinæ pietati derogans Propositio proscrip- ta est.

Magistri tui Premit vestigia S. Prosper in Respon- sione ad objectiones Vincencianas : *Dominus noster Jesus Christus liber a mortis debito , & solus absque peccato , pro peccatoribus , & debitoribus mortis est mortuus. Quod ergò ad magnitudinem , & potentiam pretii , & quod ad unam pertinet causam Generis humani , sanguis Christi REDEMPTIO EST TOTIUS MUNDI.*

Utique Patri magnus adstipulatur Aquinas lect. 2. in cap. 2. Prioris epist. ad Timoth. *Christus , inquit ,*

inquit, est propitiatio pro peccatis nostris, pro aliquibus (electi nimirum) efficaciter, sed pro omnibus sufficienter; quia pretium sanguinis ejus est sufficiens AD SALUTEM OMNIUM.

Imò, ait Jansenius, pretium sanguinis ejus est *Object.* sufficiens ad salutem omnium: quia scilicet mors, & passio Christi propter personæ dignitatem est infiniti valoris: atque idè omnibus omninò salvandis sufficientissima: Cæterum pretium sanguinis ejus non est sufficiens alio sensu includente oblationem mortis pro omnibus omnino hominibus. Non enim, inquit, pro redemptione omnium, & singulorum Christus passionem suam Patri suo obtulit: ac idcirco, ob defectum nempe talis oblationis, non magis pro reprobis, quam pro salute diaboli sanguinem suum fudit.

Sed illud retellit S. Doctor in caput 8. prioris *Resp.* epistolæ ad Corinthios lect. 2. Ibi enim exponens illud Apostoli: *Peribit infirmus in tua scientia frater, pro quo Christus mortuus est?* Sic habet: *Peribit infirmus in tua scientia frater, PROPTER QUEM SALVANDUM CHRISTUS MORTUUS EST? Facebat igitur illud Jansenii, pretium sanguinis ejus est sufficiens ad salutem omnium quantum est de se, etiam dæmonum propter infinitum pretii valorem, non autem ratione oblationis, cum mortem pro omnibus non obtulerit: facebat, inquam, illud: Ecce ad salvandum etiam pereuntem Christus mortuus est. Nullus igitur omnino hominum ab oblatione pretiosi ejus sanguinis excipitur. Excipiuntur ab illa dæmones. Non enim istorum, sed solius hominis causam Christus misericorditer suscepit: non est istis præparatum illud immortalitatis poculum, quod hominibus bibitum medetur: quod si multis non medietur; id idè est, quia impii, ac reprobis salutis poculum bibere, & universalem medicinam omnibus à Cœlesti Medico præparatam, & oblatam perveraci voluntate sumere renuunt. Illa perveracia, resistentia, renus obices sunt, & impedimenta, quæ SS. Patres dicunt ab homine poni,*

poni, Deo interim quod suum est implente, ut ait D. Thomas ex Chrysoftomo in cap. 2. ad Hebr. lect 3. & 3. dist. 20. q. 1. art. 1. q. 1. ad 2. quod omnes homines non reparantur, non est, inquit Angelicus, ex insufficientia medicina reparantis, sed ex defectu eorum, qui reparationis effectum in seipsis impediunt.

Object. At ait Jansenius: dicitur Joan. 17. Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi. Non igitur Christus pro toto mundo, seu pro omnibus mortem obtulit.

Resp. Verùm audiatur Angelicus hunc locum explanans. Respondeo dicendum, inquit, quod Christus quantum est de se, PRO OMNIBUS ORAVIT quia oratio sua, quantum est de se, efficax est, UT VALEAT TOTI MUNDO, sed tamen non in omnibus sortitur effectum, nisi in Sanctis, & electis Dei, ET HOC PROPTER IMPEDIMENTA MUNDANORUM. Ecce Christus pro omnibus oravit, proindeque pro omnibus mortem obtulit, quod non omnes salvantur, hoc est propter impedimenta mundanorum, seu peccatorum.

Object. Nec obest illud Matth. 26. qui pro multis effundetur &c. quod toties allegatum est.

Resp. Sic enim hoc explicat S. Doctor. Et pro multis, inquit, effundetur, & PRO OMNIBUS, quia si consideretur sufficientia, ipse est propitiatio pro peccatis nostris, & non pro nostris tantum SED ETIAM TOTIUS MUNDI, at si consideremus effectum, non habet effectum nisi in his, qui salvantur, ET HOC EX CULPA HOMINUM. Quid nervosius? quid efficacius dici potest?

Ex prædictis convellitur etiam altera objectio Jansenii dicentis Dominum Jesum Christum pro reprobis omnibus in tantum dumtaxat mortuum esse, in quantum temporalibus quibusdam divina gratia effectibus exornandi sunt. Etenim peribit infirmus in tuâ scientiâ frater, propter quem salvandum Christus mortuus est? Si mortuus sit, ut reprobis temporales tantum aliquos divinæ gratiæ effectus

effectus consequeretur, profecto non ad eum salvandum mortuus est.

Audiat etiam eximius Steyaertius ad hanc propositionem paginâ mihi 213. Rogatum ego illum (Jansenium) velim, quam congrua foret ista Apostolici dicti paraphrasis. *Peribit infirmus in tuâ scientiâ frater, propter quem pro temporalibus quibusdam justitiæ effectibus Christus mortuus est?* quam scilicet efficax eô sensû fuisset Apostoli monitum! Vide ne illum damnes, pro quo Christus quidem, ne damnetur, mortuus non est, sed tamen mortuus est pro temporali quâdam ejus justitiâ. Hæc certè qualia sint, nemo non videt. Quantò ergo planiùs, & naturaliùs sic Corinthium, admonuit Paulus. Cave, ne actione tuâ, bonâ, quidem ob sententiam tuam, sed imprudenti ob ingnorantiam aliorum; cave, inquam, ne illâ perire facias fratrem tuum, pro quo, ne periret, mortuus est Christus, atque ita fructum mortis ejus tu in fratre tuo impediās.

Cæterum cæcus hî omnino sit, oportet, qui & in hac Propositione non videat immensum Thomistas inter, & Jansenistas discrimen.

Sed ut ex omnium animis radicitùs evellatur Thomi Jansenismi, si quæ supersit de Thomistis opinio, stas nihil prodeant in medium præcipui, & illustriores Societatis Jesu scriptores. Quam luculentum illi præbent testimonium!

Emicat in primis P. Stephanus Deschamps nomen Jansenistis maximè invisum, utpote qui prius ferè adversus illos in arenam descendens eos acerrimè præ cæteris, & validissimè oppugnavit: hic itaque lib. 2. de hæresi Jansenianâ disp. 6. cap. 9. pro Dominicanis hæc scribit. *Glorsentur licet Janseniani tot se nuperi dogmatis habere patronos, quot physica prædeterminationis defensores existant, verè tamen mihi videor esse dicturus, nullos huic doctrinæ insensiores reperiri, quam qui post natam Calvinii hæresim ex D. Dominici Ordine majoris eruditionis, & ingenii laude floruerunt.*

ruerunt. Adducitque sigillatim eos, & eorum scripta. Et disp. 3. cap. 3. *quam invidiosè (inquit) novi dogmatis fautores queruntur per Jansenii latus universam S. Dominici familiam peti ! quam importunè jactant eandem esse utriusque causam ? hoc in circulis apud imperitos, & mulierculas deblaterant ; hoc in publicis Doctorum concertationibus urgent acerrimè, hoc in libellis, quos tam frequentes edunt in lucem (nec hodie edere desinunt) magnò verborum apparatus, ac pompà cum omnibus exostulant : at istud tamen falsitatem omnem superat, & ab iis cum stomacho ridètur, quibus utraque opinio nota est, atque perspecta.*

Huic se conformat P. Martinonus in Anti-Jansenio pag. 708. ubi hæc habet. *Errant Jansenista vel ipsis Thomistis iudicibus... nulla est ex illis quinque propositionibus ad summum Pontificem missis, ut eas speciali censura notare dignaretur, quam duo illi Ordines (Dominicani, ac Jesuitæ) non damnent, & censurà dignam judicent : nulla, cujus oppositum sibi certum esse non profitentur : nulla denique, quam utriusque familia Theologi quotquot de his rebus scripserunt, non graviter insectati sunt.*

Et quia nonnulli sinistrè autumant per condemnationem Jansenii ictam quoque esse gratiam per se efficacem, vide quid scribat P. Annatus strenuus Molinæ propugnator in libro, cui titulus est, *Cavilli Jansenianorum* pag. 29. , ubi sic loquitur. *Id, in quo convenimus (Thomistæ, & Jesuitæ) sancivit Pontifex Innocentius X: id in quo dissidemus, disputationi nostra reliquit. Sed est, inquit, necessaria consequentia à positione illorum principiorum ad negationem gratiæ prædeterminantis : Respondeo, hoc ipsum inter nos disputari, an scilicet necessaria sit illa consequentia. Nobis videtur necessaria, illis non videtur. Utri melius sentiant, nondum definitum est. Vicerint illi, qui suam sententiam melius probaverint, meliusque defenderint. Atque hoc est, Pontificem attingere noluisse*

luisse controversiam inter nos , & Thomistas disputatam de GRATIA PER SE IPSAM EFFICACI.

Pergit Annatus Thomistas tueri in libro Romæ edito , cui huic titulum præfixit: *Jansenius a Thomistis gratia per se efficax defensoribus damnatus*, quod in toto opere invictè demonstrant.

Jansenisimum etiam quoad omnia Jansenianæ Doctrinæ capita a Thomistis depellit tum in opusculo , cui titulus est: *informatio de quinque propositionibus ex Jansenii Theologiâ Collectis*, tum in libro , cui titulus: *la conduite de l'Eglise*, in quo decem , & octo Thomistarum inter & Jansenistarum dogmata , assignat discrimina.

Quantùm ab illis dissident *Liberius Gratianus*, & *Theodorus Eleutherius* nuper Thomistas aggressi! pugnat *Liberius* differentiam inter Jansenium , & Thomistas *in solis verbis distare*, non esse ovum ovo similis; Doctrinas istas *in nullo apice esse dissimiles*.

Quis hic justam iram comprimat? sed sistamus calamum. Desinant isti Thomistas traducere, illosque non jam obliquè, & per latus (ut nonnulli factitarunt) sed publicè, & aperto Marte petere. Desinant *gratiam per se efficacem* (de quâ suprâ sapienter, & prudenter *Annatus*) tam dirè proscindere, desinant Scholam tam benè de Ecclesiâ meritam hæreseos arguere.

E contra desinant Jansenistæ familiaribus suis, aut earumdum partium studio irretitis insusurrare, Thomistas in eodem cum Jansenio Luto hærere.

Moliti quidem sunt Jansenistæ ad extremas redacti angustias sub Thomæ pallio, tanquam sub alis latitare, sed eos longè a se repulit omnium victor, & Prædebellator hæresum. Quod si non nihil ad Thomistarum dogmata velint accedere; candidè, & sincerè amplectantur *gratiam sufficientem*, quam tantoperè cum Magistro suo averfantur. Aversio ista patuit in Propositione 6. Alexandrinâ: *gratia sufficiens statui nostro non tam utilis quam perniciosa est, sic ut proinde merito possimus petere*

petere ; à gratiâ sufficienti libera nos Domine : & hodie instauratur averſio in famoſis Propoſitionibus Patris Quesnel. De quibus omnibus infra ad annum 1690, & 1713.

PROPOSITIONES LAXIORES IIO D A M N A T Æ

Ab *Alexandro VII, & Innocentio XI.*

Anno
1665.

ANno 1665. 24. Septembris confixæ ſunt ab *Alexandro VII.* Pontifice maximo Propoſitiones Laxiores 28. illis ut & reliquis ſecurus fundamentum Præbuerat eſſrænis quidvis opinandi Licentiâ, ſeu fatalis *Probabilismus.* Iſte jam ab aliquot annorum decadibus nihil mali cogitantem orbem Catholicum inquinare cœperat, at hic periculi admonitus, primùm per Homines privatos, deindè Academies, & Eccleſiarum Prælatos in increbrentis, & brevì undique inundantis mali extirpationem incubuit.

Itaque anno 1653. 30. Martii, & 26. Aprilis proſcriptæ ſunt à facultate Theologicâ Lovaniënſi ad instantiam Archiepiſcopi Mechlinienſis aſſertiones laxiores 17 : & 4 Maii anno 1657. iſtæ ab eâdem facultate ad petitionem Epifcopi Gandavênſis Propoſitiones 26. eâdem Lue infectæ. Sed morum corruptela acres ſibi non deſtitit accerſire Patronos. Ubiquè volitarunt *Apologia Caſuiſtarum* quas, ut graſſantem peſtem amolirentur, ſtatim ut apparuerunt, Principes Univerſitates Pariſienſis, & Lovaniënſis graviffimâ cenſurâ perſtrinxerunt. At dum ubique diſceptatur, dum Caſuiſtarum luxuriantur ingenia, dum fervent pectora, & ingens in animas pretioſo Jeſu Chriſti Sanguine redemptas ſtrages effunditur, tandem ſupremo diſponente, & miſerante Numine, ſummus Eccleſiæ Moderator Alexander VII. proſtigavit è Cathedrâ, ad quam res devoluta erat, aſſertiones 28. ſunt autem hæ ſequentes. Præmittitur illis decretum Pontificis.

S. D. N.